

Reactie internetconsultatie m.b.t. Wijziging van de Auteurswet in verband met de afschaffing van bescherming van geschriften zonder oorspronkelijk karakter of persoonlijk stempel van de maker

10/4/13

Deze reactie is geschreven namens een groot aantal Nederlandse erfgoedinstellingen, zowel individuele musea, archieven en bibliotheken als branche- en belangen- en kennisorganisaties die werkzaam zijn ten behoeve van de Nederlandse erfgoedsector.

Wij maken graag gebruik van de mogelijkheid te reageren op de internetconsultatie in verband met de voorgenomen wijziging van de Auteurswet in verband met de afschaffing van bescherming van geschriften zonder oorspronkelijk karakter of persoonlijk stempel van de maker, de zogeheten geschriftenbescherming.

Wij zien in de voorgenomen wijziging van de Auteurswet met betrekking tot afschaffing van de geschriftenbescherming een stap in de goede richting van de door het kabinet voorgenomen modernisering van het auteursrecht. Onder deze modernisering valt naar onze mening ook een responsief stelsel van flexibele auteursrechtelijke uitzonderingen, dat erfgoedinstellingen in staat stelt hun kerntaken zowel offline als online uit te oefenen.

Erfgoedinstellingen onderschrijven het uitgangspunt van de Auteurswet dat degenen die een creatieve prestatie verrichten de gerechtvaardigde behoefte hebben aan bescherming van die prestatie, maar zijn tegelijkertijd met de wetgever van mening dat het auteursrecht niet onbedoeld creatief hergebruik van bestaand materiaal of het innovatief gebruik van informatie en de eenvoudige uitwisseling daarvan in de weg moet staan (MvT, p.1, par. 2.1). Naar zijn aard behoort het auteursrecht uitsluitend werkelijk oorspronkelijke creaties te beschermen, geen prestaties die iedere oorspronkelijkheid missen. Recente rechtspraak van het Europese Hof van Justitie volgt dezelfde lijn, evenals de Commissie Auteursrecht. Terecht kiest het kabinet dan ook voor afschaffing van de bescherming voor onpersoonlijke geschriften ten gunste van de vrijheid van informatie.

Erfgoedinstellingen en hun publiek zijn gebaat bij de vrije verspreiding van feitelijke informatie en het wegnemen van zoveel mogelijk hindernissen voor creatief hergebruik en innovatie. Dat verbetert de ontsluiting van collecties omdat er meer feitelijke informatie en contextinformatie over de collecties aangeboden kan worden. Ook is de vrije verspreiding en uitwisseling van feitelijke informatie over collecties (metadata) een belangrijke voorwaarde voor samenwerking tussen erfgoedinstellingen op nationale en internationale platforms, zoals [Digitale Collectie](#) en [Europeana](#).

Met de afschaffing van de geschriftenbescherming zal ook andere cultureel en historisch interessante, niet-oorspronkelijke informatie als publiek domein gedigitaliseerd en online beschikbaar gesteld kunnen

worden, zoals theaterprogramma's, hit- en bestsellerlijsten, bladmuziek van auteursrechtvrije muziekwerken, dienstregelingen, radio- en televisieprogrammagegevens, diverse soorten catalogi en gidsen enzovoort (mits er geen sprake is van databanken waarin substantieel is geïnvesteerd).

Hiernaast vermindert de voorgestelde afschaffing van de geschriftenbescherming de rechtsonzekerheid in Nederland en zorgt zij voor verdere harmonisering van regelgeving binnen de Europese Unie. De historisch gegroeide complexiteit van de wet- en regelgeving op het terrein van het auteursrecht, is voor veel erfgoedinstellingen bovendien een belangrijke belemmering bij het uitvoeren van hun taken in de digitale omgeving. Ook vanuit dit perspectief zijn stappen die deze complexiteit reduceren zeer welkom en wij hopen dat het afschaffen van de geschriftenbescherming een eerste stap in deze richting is.

Ten slotte onderschrijven wij de constatering van het kabinet dat het bestaande systeem van uitzonderingen en beperkingen niet meer goed aansluit op de huidige werkelijkheid. Wij ondersteunen dan ook van harte het pleidooi van het kabinet bij de Europese Commissie 'dat de uitzonderingen en beperkingen uit de Auteursrechtlijn flexibeler, technologie-neutraal en toekomstbestendig worden gemaakt' (MvT, p. 2, par. 2.3).

Wij zijn daarnaast van mening dat de excepties in het auteursrecht moeten worden uitgebreid om gedigitaliseerde collecties van erfgoedinstellingen op een moderne wijze beschikbaar te kunnen stellen. De publieke taken van erfgoedinstellingen beperken zich niet tot preservatie en beschikbaarstelling in het eigen gebouw, maar strekken zich inmiddels ook uit tot het - met publiek geld - toegankelijk maken van collecties via online platforms voor een breed publiek.

Ondertekenaars:

- BRAIN
- Digitaal Erfgoed Nederland
- FOBID
- Kennisland
- Koninklijke Bibliotheek
- Nederlands Fotogenootschap
- Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid
- Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Stadsarchief Rotterdam

Contactpersoon:

Voor meer informatie over deze reactie kunt u contact opnemen met Paul Keller (pk@kl.nl).